

خاورمیانه

اردوغان از تمجید ترامپ پشیمان می‌شود

نظامیان آمریکایی در معرض خطر

عبدالباری عطوان^{*}: پس از گذشت ۳ روز از حمله موشکی آمریکا به فرودگاه نظامی الشعیرات در حصص، پرسش‌های زیادی نه فقط درباره سود و زیان این حمله مطرح می‌شود بلکه درباره عدم واکنش روسیه به این موشک‌ها- که آزمونی برای پایدنی آن برای دفاع از همپیمانان سوریش و دیگر همپیمانانش در جهان به‌شمار می‌رود- و همچنین درباره ماهیت روابط میان قدرت بزرگ در آینده و بازتاب‌های حمایت عرب‌ها و مشخصا کشورهای حاشیه خلیج‌فارس از این تجاوز آمریکایی سوال‌هایی مطرح می‌شود. دونالد ترامپ به‌عنوان رئیس‌جمهوری قوی که با سلفش ضعیف خود یعنی باراک اوباما فرق دارد، ظاهر نشد بلکه به عنوان رئیس‌جمهوری «متهور» ظاهر شد که می‌تواند کشورش را درگیر جنگ‌های منطقه‌ای و جهانی کند؛ امری که علامت سوال‌های زیادی درباره صلاحیت وی برای اتخاذ تصمیم‌های جنگ و صلح را برانگیخته و صдаهایی را در کنگره بالا برده است که خواستار مراجعه به قانونگذاران آمریکایی پیش از انجام هر گونه حمله‌ای به سوریه یا دیگر کشورها شده‌اند. در مقابل، ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهوری روسیه به‌عنوان رهبری علاقت و کسی که می‌تواند با اجتناب از درگیری خویشتنداری کند، ظاهر شد. به گفته بوریس اوفیاتسوف، رئیس کمیته کارشناسان امنیتی در پارلمان روسیه، حمله موشکی آمریکا ۲۰ دقیقه قبل از آغاز به پوتین اطلاع داده شد. اوفیاتسوف همچنین تأکید کرد که یک‌سوم موشک‌ها یعنی ۲۳ موشک از مجموع ۵۹ موشک فقط به اهداف خود اصابت کردند و بیشتر آنها یعنی موشک‌ها قدیمی بودند و عمر فرضی‌شان نیز به پایان رسیده بود و ۶ فروند هواپیما منهدم شدند که امکان پرواز نداشتند و در حال تعمیر بودند. مهم‌ترین موضوعی که اوفیاتسوف در گفتگو با تلویزیون روسیه الیوم، گفت اینکه موشک‌های روسی از نوع اس ۴۰۰ و اس ۳۰۰ پیشرفته برای حمایت از هواپیماها و نظامیان روس و نه برای حمایت از سوری‌ها اختصاص دارند و به همین دلیل موشک‌های آمریکایی سرنوگن نشدنن لیکن وی تأکید کرد که شورای امنیت ملی روسیه تصمیم به ارائه حمایت بیشتر از سوریه نگرفته است. نیکی هیلی، نماینده آمریکا در شورای امنیت درباره احتمال حملات دیگر در سوریه دم زده است. بی‌تردید روسیه به این حمله توهین‌آمیز آمریکا، هر چند تلفات مادی و انسانی آن در سوریه محدود است، واکنش نشان می‌دهد و این واکنش در زمان مناسب صورت می‌گیرد. تأیید عجولانه عرب‌ها و کشورهای حاشیه خلیج‌فارس از همان دقایق نخست حمله تجاوزکارانه آمریکا به یک کشور عربی جالب توجه است و همین مسأله درباره تهور ترک‌ها نیز گفته می‌شود که فقط در حد تمجید و تعریف و استقبال از حمله بسنده کردند و پا را فراتر گذاشتند. زمانی که اردوغان و نخست‌وزیرش خواستار حملات بیشتری شدند زیرا به باورشان یک حمله کافی نیست، اینگونه موضع‌گیری‌های عجولانه برای صاحبان این موضع‌گیری‌ها بازتاب منفی دارد. ترکیه که برای بهبود وضعیت وخیم اقتصادی خود با روسیه توافقنامه‌ای امضا کرد که براساس آن تبادل تجاری میان ۲ کشور به ۱۰۰ میلیارد دلار در سال افزایش پیدا می‌کند، خودش را در موضع بسیار بدی خواهد دید، بویژه آنکه روابطش با همسایگان اروپایی‌اش متشنج و با آمریکا نیز مه‌آلود است؛ زیرا آمریکا همکاری با کردها را بر همکاری با ترک‌ها ترجیح می‌دهد و به کردها به عنوان همپیمانانی قابل‌اعتماد نگاه می‌کند. رهبران روسیه و سوریه گزینه‌های خود را برای واکنش به آمریکا در دستور کار دارند لیکن دولت ترامپ از اکنون وارد مرحله‌ای از شمارش تلفات و خسارت‌ها یا به عبارتی پیامدهای روز بعد از حمله شده است. جنگ علیه تروریسم که برای آمریکا اولویت دارد ضربه بزرگی خورد و هماهنگی با روس‌ها به طور جزئی یا کلی از هم پاشید و تابلوی شیشه‌ای اعتماد میان ۲ قدرت بزرگ در زمین سوریه شکست. حمله نظامی براساس اخبار غیر دقیق و بدون انجام تحقیق بی‌طرف بین‌المللی و بدتر از آن بدون مجوز ملت یا قانونگذاران آن تا حدود زیادی متهورانه و نشان‌دهنده حماقت است. علاوه بر آنکه با برنامه انتخاباتی ترامپ درباره مخالفتش با دخالت نظامی خارجی و به طور خاص در سوریه و سر دادن شعار «اول آمریکا» در تناقض است. بیش از ۷ هزار نظامی آمریکایی و ده‌ها هواپیما در اراضی سوریه و عراق حضور دارند و اینها در روزها و ماه‌های آینده در دایره خطر قرار می‌گیرند و این امر این احتمال را به وجود می‌آورد که آمریکا به شکل بزرگ‌تری در گل و لای جنگ در ۲ کشور گرفتار شود.

«تخلیگر بر جسته جهان عرب

تروریسم تکفیری به خانه نخست خود بازمی‌گردد؟

اردن داعشی

یازِل

ناتو به سوریه نیر و اعزام نمی‌کند

وزیر خارجه لوکزامبورگ در سخنانی اعلام کرد که برنامه‌ای برای استقرار نیروهای ناتو در سوریه وجود ندارد. جیم آسلبورن در گفت‌وگو با روزنامه بحران سوریه اظهار داشت: در حال حاضر برنامه‌ای برای حضور نیروهای نظامی ناتو در سوریه وجود ندارد. وی در ادامه با اشاره به حمله اخیر آمریکا به پایگاه هوایی الشعیرات در سوریه گفت: اقدام آمریکا اقدامی قابل درک بود و می‌تواند هشداری برای سوریه به شمار آید.

درست زمانی که به نظر می‌رسد آمریکا و متحدان غربی‌اش تلاش دارند پای لشکری از کشورهای عربی مزدور خود را از طریق اردن به خاک سوریه باز کنند، عبدالله دوم با مطرح شدن لقب جدیدش به عنوان «پادشاه خاندان هاشمی داعشی» در رسانه‌های بین‌المللی خوار و خفیف می‌شود. «وطن‌امروز» اخیرا به منابعی مستقل دست یافته که شرح می‌دهند که چگونه شهرهای خودگردان سلفی در گوشه و کنار اردن با چراغ سبز عبدالله دوم، تحت لوی سنت حکمت عسیره‌ای به امن‌ترین پایگاه‌های داعش تبدیل شده‌اند. علاوه بر این هفته پیش بود که کنگره آمریکا در گزارشی با اشاره به اوضاع اردن، از این کشور به عنوان دومین صادرکننده داعشی‌ها به عراق و سوریه پس از تونس نام برد.

براساس گزارش کنگره، حدود ۴ هزار اردنی از سال ۲۰۱۱ به داعش در سوریه و عراق ملحق شده‌اند تا اردن پس از تونس دومین کشوری باشد که بیشترین تعداد را در این زمینه داشته است. در این گزارش می‌کند و اینکه است که این موج ملحق شدن به داعش تنها محدود به شهر معان در جنوب این کشور نیست بلکه افرادی از شهرهای شمالی مانند اربد و السلط نیز حضور دارند. این گزارش به مشکلات فقر، فساد و رشد یک اقشاعی، افزایش بیکاری و مهاجرت هزاران نفر برای یافتن کار اشاره می‌کند و اینکه ساکنان از اوضاع اقتصادی بدشد ناراضی هستند. همچنین به افزایش حملات تروریستی ضد اردن و فشار مضاعفی که آوارگان سوری بر اقتصاد اردن و بافت اجتماعی آن وارد می‌کنند پرداخته و به

کلیساهای قبطی در مصر هدف حملات تروریستی قرار گرفتند ۴۳ کشته و ۱۰۰ زخمی در انفجارهای اسکندریه و طنطا

انفجاری گروه‌های تندرو قرار گرفته‌اند. ماه دسامبر گذشته یک قاصه محلی از گروه تروریستی داعش مسؤولیت وقوع یک انفجار در کلیسای در قاهره را برعهده گرفت که در مجموع ۳۰ کشته به‌جا گذاشت، بیشتر کشته‌شدگان آن انفجار زن بودند. این گروه همچنین مسؤولیت یک رشته قتل را در شبه‌جزیره سینا علیه مسیحیان آن منطقه برعهده گرفته است. این قتل‌ها باعث شده که صدها شهروند

آیا زنجیره حملات تروریستی غرب به پایتخت روسیه رسیده است؟

برخورد مشکوک ۲ قطار در غرب مسکو

حملات تروریستی به ۴ شهر دیگر روسیه نیز کشیده شد به طوری که غیر از تصادف قطارها در مسکو، شاهد ۲ انفجار دیگر در روستوف و سنت‌پترزبورگ بودیم که حادثه نخست چندین مجروح داشت. همچنین پس از آنکه ۴ مامور پلیس توسط تروریست‌های مسلح در بندر آستراخان کشته و زخمی شدند، روز شنبه نیز ۲ مامور پلیس دیگر در شهر «مالگوبک» واقع در شمال جمهوری اینگوشتیا در جنوب روسیه در داخل خودروی خود هدف عوامل افراطی قرار گرفتند. علاوه بر این در همین مدت سازمان‌های امنیتی روسیه از کشف و خنثی‌سازی چندین عملیات بمب‌گذاری دیگر در شهرهای مختلف خبر داده‌اند. تاکنون ۸ نفر در ارتباط با حمله

متمم به رها کردن فرزندان‌شان هستند که به داعش پیوستند و در صف آن در سوریه جنگیدند

■ **حربه بازگشت داعش به خانه نخست**

روزنامه برخیخط و فرامنطقه‌ای رای‌الیوم این هفته در تحلیلی نوشته است تحریک هواداران داعش برای انجام عملیات هجومی در اردن به مانند هجوم تروریستی ۲ ماه پیش «الکرک» را برای بی‌ثبات کردن اردن باید کاملاً جدی گرفت زیرا این گروه تروریستی دارای باند‌های خفته و عناصری است که به لحاظ ایدئولوژیک به این گروه وابستگی دارند. تهدید داعش در یک نوار ویدئویی مطرح شد که «امارات فرات» داعش منتشر کرد و بر زبان اعضای اردنی جاری شد که به لهجه روشنی سخن گفتند در حالی که داشتند سر ۴ سرباز سوری را می‌بریدند و اردن را متهم کردند که این سربازان و دوستان آنها را برای جنگ علیه داعش آموزش می‌دهد.

داعش مسؤولیت انجام ۲ حمله اخیر را برعهده گرفته است؛ چه در گذرگاه مرزی «طربیل» با عراق و چه در شهر الکرک که قلعه آن را اشغال کرد و شماری از نیروهای امنیتی و گردشگران را طی درگیری به منظور از بین بردن باند مهاجم کشت. این گروه به لحاظ جغرافیایی کوچک‌تر می‌شود و بسیاری از اراضی اشغالی‌اش را در موصل عراق، الباب، جرابلس و ریف حلب در سوریه یا دست داده است و بعید نیست به طرح «ب» روی بیاورد یعنی به فعالیت تروریستی مخفیانه برای انتقام از خسارت جغرافیایی و بشری و چه کجا بهتر از خانه نخستش یعنی اردن. دستگاه‌های امنیتی اردن این پیام را بخوبی درک و اقدام به رمزگشایی از آن کردند و این هم از یازدیدی ۴ روز پیش مشعل‌الزین، رئیس ستاد ارتش اردن از منطقه طربیل مشخص بود و نیز در تأکیدات حسین المجالی، وزیر کشور اردن که مرزهای شرقی با عراق را امن و با ثبات دانست. وی به داعش درباره نزدیک شدن به مرزهای اردن هشدار داد و تعهد داد حادثه‌های غافلگیرکننده رخ خواهد داد اگر داعش اقدام نظامی علیه اردن صورت دهد. اگرچه برداشت رای‌الیوم از این حادثه غافلگیرکننده اقدام مشترک اردن و عراق ضد داعش است اما به نظر می‌رسد با توجه به سفر اظهارنری ترزا می، نخست‌وزیر انگلیس به امان و ریاض در راستای هماهنگی و تجهیز محور جنگ عربی علیه سوریه، سفر عبدالله دوم به واشنگتن و همچنین مجموعه اتفاقات یک هفته اخیر، از انفجار تروریستی سنت‌پترزبورگ گرفته تا حمله نمایشی ترامپ به پایگاه هوایی الشعیرات سوریه، ممکن است پای تحولات غافلگیرکننده‌تری در میان باشد. از آنجا که اتاق فکرهای داعش ماهیت مستقلى از غرب ندارند، طرح بازگشت داعش به خانه نخستش اردن می‌تواند همانند گسترش داعش بهانه لشکرکشی‌های بزرگ را برای آمریکا و متحدان جهانی و منطقه‌ای‌اش فراهم آورد. پس بیره نیست اگر بگویم شرط بازگشت داعش به خانه اول، ممکن است حربه‌ای القا شده توسط ناتوی غربی- عربی باشد تا همچنان که تروریسم تکفیری به خانه نخست بازمی‌گردد، دشمنان سوریه مهره‌شان را به خانه آخر جنگ نیابتی در سوریه برسانند.

متروی سنت‌پترزبورگ دستگیر شده‌اند و هر چهار مهاجم حمله به نیروهای پلیس در آستراخان در همان عملیات کشته شده‌اند اما کرملین کماکان سعی می‌کند با مطرح نکردن نام گروه تروریستی خاصی، ماهیت تمام این حملات را مشابه جلوه دهد. حملاتی که اگرچه ظاهراً منشأ آنها از حامیان داعش و جبهه النصره تا جدایی‌طلبان چپنی متغیر است اما همگی به اتاق فکرهای جنگ تروریستی در دستگاه‌های اطلاعاتی غربی ختم می‌شود. همچنین آشکارا پیداست حملات تروریستی زنجیره‌ای در روسیه با حمله شیمیایی خان‌شیخون در سوریه توسط جبهه النصره و موشکباران پایگاه هوایی الشعیرات در این کشور توسط آمریکا همگی یک هدف را دنبال می‌کنند و آن افزایش تنش در شامات و کشورهایی است که مدافع تمامیت ارضی سوریه هستند .

چهارگوشه

قتل عام ۱۴۰ عراقی توسط داعش

داعش به عملیات وحشیانه در زمینه کشتار دسته‌جمعی شهروندان عراقی موصل ادامه می‌دهد و در این راستاستد به اعدام ساکنانی زده که قصد فرار از شهر را داشتند. طبق اعلام روز شنبه شورای امنیت کردستان عراق، گروه تروریستی داعش طی روزهای گذشته ۱۴۰ غیرنظامی را که تلاش می‌کردند از موصل فرار کنند، به قتل رسانده و اجساد آنها را از تیرهای برق آویزان کرده است.

■ ■ ■

تظاهرات ضدناتو در مونتنگرو

ده‌ها تن از فعالان سازمان‌های ضد ناتو در مونتنگرو و مخالفان عضویت این کشور در پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) روز شنبه جلوی ساختمان پارلمان در بودگوریتسا تظاهرات کردند. معترضان خواهان برگزاری همه‌پرسی درباره عضویت این کشور در ناتو هستند که حکومت بودگوریتسا با برپایی همه‌پرسی در این رابطه مخالف است. مونتنگرو که در سال ۲۰۰۶ با برگزاری همه‌پرسی استقلال خود را از یوگسلاوی پیشین کسب کرد، اکنون در یک‌قمدی پیوستن به ۲۸ عضو ناتو قرار دارد.

■ ■ ■

آماده‌باش مرزی در کویت

وزارت کشور کویت به دنبال دستگیری تعدادی از اعضای گروه داعش در این کشور نیروهای امنیتی را در فرودگاه و در مرزهای مشترک با عراق و عربستان به حالت آمادهباش درآورد. نیروهای امنیتی کویت اطلاعاتی دارند که عناصر تروریستی ممکن است با نزدیک شدن ماه مبارک رمضان در این کشور فعال شده و دست به عملیات بزنند.

■ ■ ■

واکنش سازمان ملل به تخریب زادگاه شیخ نمر

کارشناس بین‌المللی سازمان ملل از مسؤولان رژیم سعودی خواستند عملیات تخریبه اجباری و نابودی محله المسوره را متوقف کنند. المسوره یکی از محلات مسکونی استان العوامیه در منطقه شرقیه (شرق عربستان) و شیعه‌نشین و زادگاه شیخ نمر البازلمر است که آل‌سعود او را اعدام کرد. در بیانیه سازمان ملل آمده است المسوره نمونه یک روستاست که دارای مساجد، مزارع، بازار و حسینیه‌هایی است که دارای ۲ تا ۳ هزار سکنه است. این منطقه برای محققان و کارشناسان میراث فرهنگی و دانشمندان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

■ ■ ■

کشف بمب در نروژ

نیروی پلیس نروژ از خنثی کردن نوعی وسیله انفجاری در پایتخت این کشور و بازداشت یک مظنون در ارتباط با این پرونده خبر داده است. نیروی پلیس نروژ در یک پیام تویتری اعلام کرده است یک «وسيله شبیه ایستگاه اصلی متروی اسلو کشف و سپس خنثی شد.نروژ بازگاری، در پی حمله تروریستی در سوئد، به حال آمادهباش درآمده است. در این حمله، مهاجم با یک کامیون، فروشگاه‌ی را در اسکپلهم هدف قرار داد که بر اثر آن ۴ نفر کشته شدند.

■ ■ ■

روسیه: انگلیس استقلال رأی ندارد

دولت ترزا می که مشخصا در خط مقدم یک جنگ‌افروزی جدید در سوریه حرکت می‌کند، همزمان با موشک‌باران پایگاه هوایی سوری توسط آمریکایی‌ها، سعی کرد جنگی روانی علیه روس‌ها راه اندازد. ابتدا «بوریس جانسون» وزیر خارجه انگلیس سفر روز دوشنبه‌اش به مسکو را به دلیل انتقاد روسیه از حمله با پایگاه الشعیرات در سوریه لغو کرد و به دنبال آن، «مایکل فالون» وزیر دفاع انگلیس هم با انتشار یادداشتی در روزنامه ساندیتایمز، مدعی شد روسیه مسؤول حمله شیمیایی به «خان‌شیخون» است. وزارت خارجه روسیه نیز در مقابل اعلام کرد لغو سفر جانسون بار دیگر این حقیقت را ثابت کرد که از مذاکره با انگلیس نتیجه‌ای عاید نمی‌شود، چرا که این کشور فاقد استقلال رای و اعمال نفوذ واقعی بر مناسبات جهان است و همیشه در سایه می‌ماند.

■ ■ ■

دفع حمله داعش به تلغفر

نیروهای تیپ چهارم الحشد الشعبی (بسیج مردمی) حمله تروریست‌ها به منطقه عملیاتی تلغفر در محور غربی موصل را دفع کردند. ستاد اطلاع‌رسانی الحشد الشعبی، روز یکشنبه اعلام کرد: «تیپ چهارم الحشد الشعبی حمله تروریستی به منطقه عملیاتی تلغفر در نزدیک منطقه تله حسانی و کسر مهراب را دفع کرد. گفتنی است شهر تلغفر در استان نینوا در محاصره نیروهای الحشدالشعبی است و انتظار می‌رود این منطقه بزودی شاهد عملیات نظامی برای آزادسازی باشد.